

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE

od 21. kolovoza 2013.

o uspostavi godišnjih popisa prioriteta za razvoj mrežnih kodeksa i smjernica za 2014.

(Tekst značajan za EGP)

(2013/442/EU)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003⁽¹⁾ i Uredbu (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005⁽²⁾, a posebno njihov članak 6. stavak 1.,

budući da:

KONTEKST

- (1) Dana 4. veljače 2011. Europsko vijeće odredilo je 2014. kao cilj za dovršenje stvaranja unutarnjeg tržišta električne energije i plina. Treći energetska paket važan je element u ostvarivanju tog cilja. Ipak, potrebni su daljnji napor kako bi se omogućio slobodan protok električne energije i plina Europom. Mrežnim kodeksima i smjernicama, predviđenima trećim paketom, osigurat će se odgovarajuća pravila za daljnje korake.
- (2) Kao prvi korak prema obvezujućim europskim mrežnim kodeksima Komisija mora, u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 714/2009 („Uredba o električnoj energiji”) i člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 715/2009 („Uredba o plinu”), izraditi godišnji popis prioriteta u kojem navodi područja koja treba uključiti u razvoj mrežnih kodeksa. Pri određivanju prioriteta Komisija se mora savjetovati s Agencijom za suradnju energetskih regulatora („ACER”), nadležnom Europskom mrežom operatera prijenosnih sustava („ENTSO”) i drugim odgovarajućim dionicima. U ovoj se odluci navode prioriteta koje je Komisija utvrdila na temelju ishoda javnog savjetovanja.

- (3) Za potrebe planiranja resursa važno je na godišnjoj osnovi utvrditi ključna područja za razvoj mrežnih kodeksa i smjernica. Čim se neko područje prvi put odredi kao bitno potrebno je započeti pripreme radnje kako bi se utvrdilo u kojoj je mjeri potrebno usklađivanje. U nekim ključnim područjima radnje na mrežnim kodeksima i smjernicama već su započete te će se one nastaviti i dovršiti.

JAVNO SAVJETOVANJE

- (4) Javno savjetovanje, koje se nalaže u članku 6. stavku 1. Uredbe o električnoj energiji i Uredbe o plinu, odvijalo se od 2. travnja do 13. svibnja 2013. Komisija je primila 22 odgovora⁽³⁾.
- (5) Opće primjedbe primljene tijekom javnog savjetovanja bile su sljedeće:

- (a) Iz javnog savjetovanja proizašla je jasna poruka da dionici podržavaju usmjereni pristup Komisije kojim se određuju prioriteta rada na ključnim elementima nužnima za dovršenje unutarnjeg energetskog tržišta. Dionici su mišljenja da je Komisija u savjetovanju istaknula najvažnije zadaće koje valja ispuniti radi daljnje integracije unutarnjeg energetskog tržišta i da na godišnji popis prioriteta za 2014. ne treba dodavati nove zadaće.
- (b) Neki dionici ističu važnost ispravne provedbe već donesenih mrežnih kodeksa, a neki od njih zahtijevaju aktivniju ulogu Komisije i ACER-a u osiguravanju usklađene provedbe. Nadalje, dionici zahtijevaju jasnoću u pogledu budućih izmjena donesenih mrežnih kodeksa i načina upravljanja. Jedan dionik ističe hitnu potrebu za ukupnim i jedinstvenim popisom definicija, primjenjivim na sve mrežne kodekse.

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

⁽²⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

⁽³⁾ Odgovori su objavljeni na internetskoj stranici:
http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/20130513_network_codes_en.htm

- (c) Neki dionici naglasili su važnost transparentnog, učinkovitog i usklađenog procesa kojim se jamči pravodobno i puno uključivanje dionika. Spomenulo se i da je potrebno odrediti raspored razvoja čvrstih mrežnih kodeksa, ostavljajući dovoljno vremena za savjetovanje s uključenim stranama. U tom su kontekstu dionici zahtijevali da nacrti prijedloga okvirnih smjernica i mrežnih kodeksa budu popraćeni odgovarajućom procjenom učinka, o kojoj je provedeno savjetovanje s dionicima.
- (6) Najvažnije primjedbe o godišnjem popisu prioriteta za 2014. u vezi s pravilima o mreži električne energije primljene tijekom javne rasprave bile su sljedeće:
- (a) Neki su dionici izrazili zabrinutost da mrežni kodeksi koji se trenutačno razvijaju ne omogućavaju dostatnu razinu usklađenosti na europskoj razini, ukazujući na činjenicu da se brojne odluke (npr. o vrijednostima i metodologiji) ne donose u samim kodeksima, već da ta pitanja ostaju otvorena za daljnje donošenje odluka/daljnji postupak odobrenja od strane operatera prijenosnih sustava i nacionalnih regulatornih tijela. Dionici strahuju da bi time moglo doći do stvaranja dodatne europske regulatorne razine, čime bi se pridonijelo različitosti u pravilima o upravljanju mrežama i osmišljavanju tržišta.
- (b) Neki su dionici izrazili zabrinutost u pogledu mogućih nedosljednosti između mrežnih kodeksa i istaknuli da se pokazalo da razvijanje nekoliko mrežnih kodeksa u okviru istih okvirnih smjernica nije najučinkovitiji način uspostavljanja europskih pravila te su stoga predložili razvoj samo jednog mrežnog kodeksa usklađenog s odnosnim okvirnim smjernicama. Neki su istaknuli da se radi osiguravanja dosljednosti mora zajednički razviti najmanje jedan mrežni kodeks poput pravila o zahtjevima za proizvođače, pravila o dugoročnijoj dodjeli kapaciteta, pravila o uravnoteženju i pravila o zahtjevima u hitnim slučajevima.
- (c) Neki dionici podržavaju razvoj pravila o usklađenim tarifnim strukturama za prijenos jer postojeće mnoštvo tarifnih struktura dovodi do nejednakosti proizvođača električne energije u EU-u; jedni, primjerice, trebaju plaćati mrežne tarife dok drugi ne trebaju.
- (d) ENTSO-E izrazio je zabrinutost u pogledu toga što godišnjim popisom prioriteta za 2014. nisu obuhvaćena pravila o poticajima za ulaganja iako su ona bila obuhvaćena popisom za 2013. ENTSO-E smatra da za osiguravanje pravodobne provedbe projekata od zajedničkog interesa nije dostatno samo oslanjanje na postupak uspostavljen novom Uredbom o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu⁽¹⁾ („Uredba o TEN-E-u“), na temelju koje Europska Komisija može izdati smjernice u slučaju da smatra da metodologija koju će nacionalna regulatorna tijela objaviti do 31. ožujka 2014. na temelju ACER-ovih preporuka o najboljoj praksi, te da to oslanjanje dovodi u pitanje djelotvornost čitave Uredbe o TEN-E-u.
- (7) Najvažnije primjedbe o godišnjem popisu prioriteta za 2014. u vezi s pravilima o plinskoj mreži primljene tijekom javne rasprave bile su sljedeće:
- (a) Većina dionika podržava činjenicu što je povećani kapacitet uvršten u godišnji popis prioriteta za 2014. i ističe da se pri pripremi pravila o njima mora sveobuhvatno savjetovati s dionicima te da ona moraju biti usklađena s mrežnim kodeksom u pogledu mehanizama dodjele kapaciteta. Neki su dionici, uključujući ENTSOG, istaknuli snažnu interakciju pravila o tarifama i povećanog kapaciteta te činjenicu da se mora obratiti pažnja na dosljednost između tih dviju tema.
- (b) Neki su dionici, uključujući ENTSOG, podržali poduzimanje pripremnih radnji u pogledu pravila o trgovanju u 2014. u cilju utvrđivanja je li potrebno usklađivanje europskih pravila o dizajnu proizvoda za kapacitete i ugovora o kapacitetima u odnosu na razinu obveze, ograničenja u dodjeli i sekundarna tržišta. U pripremnim će se radnjama uzeti u obzir iskustvo dobiveno u provedbi mrežnog kodeksa na mehanizme dodjele kapaciteta i na uravnoteženje mogućih učinaka sve veće prisutnosti obnovljivih izvora energije na tržištima električnom energijom. Jedan dionik predlaže provedbu iscrpne analize o razlikama između ugovornih uvjeta i procesa operatera prijenosnih sustava na svakom priključnom mjestu. ENTSOG zahtijeva uvažavanje činjenice da su neusklađenost kapaciteta i različite razine obveze neizbježna posljedica provedbe ulazno-izlaznih sustava. Jedan se dionik snažno usprotivio daljnjem usklađivanju dizajna proizvoda za kapacitete i ugovora o kapacitetima jer ono nije potrebno i moglo bi dovesti do nedostatne ponude stalnog kapaciteta, a konačno i do nedostatnih ulaganja. Nadalje, rečeno je da bi se pravilima o trgovanju trebalo izbjeći povećavanje složenosti postupka provedbe Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾ o cjelovitosti i transparentnosti tržišta energije.

⁽¹⁾ SL L 115, 25.4.2013., str. 39.

⁽²⁾ SL L 326, 8.12.2011., str. 1.

- (c) Jedan dionik zahtijeva donošenje mrežnog kodeksa za kakvoću plina i mrežnog kodeksa za učinkovitosti povezane s mjerilima uključujući tarife radi učinkovitog i djelotvornog postizanja cilja unutarnjeg tržišta, pri čemu se kao prvi korak predlaže dodjela mandata ACER-u da izvrši usporedbu svih europskih operatera prijenosnih sustava, uključujući sve pružene usluge.
- (d) Jedan dionik predlaže da se na popis prioriteta uvrsti izrada smjernica za rješavanje situacije ranijih ugovora, u skladu s člankom 23. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 715/2009.
- (8) Iako je ova odluka usmjerena isključivo na utvrđivanje godišnjih popisa prioriteta za 2014., Komisija se savjetovala s dionicima i o potrebi i mogućem području primjene mrežnih kodeksa i smjernica koji bi se mogli smatrati ključnim područjima nakon 2014. kako bi se ACER-u omogućilo da predvidi pripreme radnje u svom programu rada za 2014.
- (9) Najvažnije primjedbe o mogućem području primjene i nužnosti mrežnih kodeksa i smjernica nakon 2014. u vezi s pravilima o mreži električne energije primljene tijekom javne rasprave bile su sljedeće:
- (a) Neki dionici pozdravili su donošenje pravila o utvrđivanju načela za procjenu dostatnosti prijenosnih mreža a time i zahtjeva prema trećim osobama. Drugi dionici smatraju da pravila o rezervama, dostatnosti i mehanizmima kapaciteta nisu obuhvaćena člankom 8. stavkom 6. Uredbe o električnoj energiji i Uredbe o plinu te se stoga ne doimaju pravno utemeljenima, već da su u nadležnosti nacionalnih vlada.
- (b) Neki dionici traže pojašnjenje o tome što će biti obuhvaćeno pravilima o operativnoj koordinaciji.
- (c) Jedan dionik predlaže izradu pravila o javnoj nabavi, trgovini i upravljanju pomoćnim uslugama te svim vrstama usluga fleksibilnosti i sposobnosti u cilju razvoja europskog tržišta za usluge mrežne potpore, uključujući uravnoteženje i sve vrste usluga fleksibilnosti.
- (10) Najvažnije primjedbe o mogućem području primjene i nužnosti mrežnih kodeksa i smjernica nakon 2014. u vezi s pravilima o plinskoj mreži primljene tijekom javne rasprave bile su sljedeće:
- (a) Neki su dionici izrazili mišljenje da pravila o spajanju na mrežu i postupci u hitnim slučajevima moraju biti usklađeni s Uredbom (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u pogledu mjera zaštite sigurnosti opskrbe plinom.
- (b) Dionici su propitali područje primjene pravila o spajanju na mrežu u odnosu na lokacijske signale i nisu podržali razvoj tih pravila.

ODLUKA

- (11) Uzimajući u obzir odgovore dionika koji podupiru određivanje prioriteta rada u cilju isporuke ključnih elemenata nužnih za dovršenje unutarnjeg energetskog tržišta do 2014. i utvrđuju razne radnje nužne za to dovršenje, ograničenja resursa, činjenicu da će za ispravnu provedbu već donesenih mrežnih kodeksa i smjernica biti potrebni resursi i činjenicu da svako novo područje koje se dodaje na godišnji popis prioriteta za 2014. može dovesti do toga da Komisija do 2014. ne uspije donijeti neku smjernicu ili mrežni kodeks,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Za potrebe izrade usklađenih pravila o električnoj energiji Komisija uspostavlja ovaj godišnji popis prioriteta za 2014.:

- pravila o dodjeli kapaciteta i upravljanju zagušenjem, uključujući upravljanje za tržišta sljedećeg dana i dnevna tržišta, uključujući izračun kapaciteta (u fazi donošenja Komisije),
- pravila o mrežnoj povezanosti:
 - pravila o zahtjevima za proizvođače (u fazi donošenja Komisije),
 - pravila o operaterima distribucijskog sustava i spajanju industrijskog tereta (u fazi donošenja Komisije),
 - pravila o spajanju na sustav prijenosa istosmjerne struje visokog napona (dovršiti mrežni kodeks i započeti postupak donošenja Komisije),
 - pravila o upravljanju sustavima ⁽²⁾:
 - pravila o operativnoj sigurnosti (u fazi donošenja Komisije),
 - pravila o operativnom planiranju i rasporedu (u fazi donošenja Komisije),

⁽¹⁾ SL L 295, 12.11.2009., str. 1.

⁽²⁾ Pravila o operativnoj izobrazbi i o zahtjevima i operativnim postupcima u hitnim slučajevima uslijedit će kasnije.

- pravila o kontroli opterećenja i frekvencije i o rezervama (u fazi donošenja Komisije),
- pravila o zahtjevima i postupcima u hitnim slučajevima (dovršiti mrežni kodeks i započeti postupak donošenja Komisije),
- pravila o uravnoteženju, uključujući pravila, povezana s mrežom, o rezervnoj snazi (u fazi donošenja Komisije),
- pravila o dugoročnijoj dodjeli kapaciteta (u fazi donošenja Komisije),
- pravila u vezi s usklađenim strukturama tarifa za prijenos (pripreme radnje ACER-a radi izrade okvirnih smjernica ⁽¹⁾).

Članak 2.

S obzirom na to da je predviđeno da će usklađena pravila o dodjeli kapaciteta i uravnoteženju biti donesena u 2013., Komisija za potrebe izrade usklađenih pravila o plinu donosi ovaj godišnji popis prioriteta za 2014.:

- pravila o interoperabilnosti i razmjeni podataka (u fazi donošenja Komisije),
- pravila u vezi s usklađenim strukturama tarifa za prijenos (ENTSOG izrađuje nacrt mrežnog kodeksa),

- pravila o pristupu utemeljenom na tržištu na razini EU-a o raspodjeli „novoizgrađenog” kapaciteta za transport plina (ACER i ENTSOG izrađuju nacrt izmjene mrežnog kodeksa o mehanizmima dodjele kapaciteta; odgovarajuća tarifna pravila o usklađenim strukturama tarifa za prijenos uključuju se u mrežni kodeks),
- pravila trgovanja povezana s tehničkim i operativnim odredbama o uslugama pristupa mreži i o uravnoteženju sustava (ACER obavlja pripreme radnje u cilju utvrđivanja jesu li potrebna obvezujuća pravila EU-a za daljnje usklađivanje dizajna proizvoda za kapacitete i ugovora o kapacitetima u odnosu na razinu obveze, ograničenja u dodjeli ili sekundarna tržišta, uzimajući u obzir provedbu smjernice o pravilima za upravljanje zagušenjem i mrežnih kodeksa o mehanizmima dodjela kapaciteta i uravnoteženju).

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. kolovoza 2013.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ U pogledu pravila o poticajima za ulaganja, Uredbom o TEN-E-u, a posebno njezinim člankom 13., predviđaju se pravila kojima se osigurava da se infrastrukturnim projektima od zajedničkog interesa u području plina i električne industrije, koji su podložni većim rizicima od normalnih, dodjeljuju odgovarajući poticaji. U tom kontekstu Uredbom o TEN-E-u utvrđuju se sljedeći zadaci:

- svako nacionalno regulatorno tijelo dužno je ACER-u podnijeti svoju metodologiju i kriterije primijenjene na procjenu ulaganja i povećanih rizika, ako postoje, do 31. srpnja 2013.
- ACER je dužan omogućiti razmjenu dobre prakse i dati preporuke do 31. prosinca 2013.
- svako nacionalno regulatorno tijelo dužno je objaviti svoju metodologiju i kriterije primijenjene na procjenu ulaganja i povećanih rizika najkasnije do 31. ožujka 2014.

Na temelju podataka dobivenih iz prethodnih zadataka Europska komisija odlučit će je li potrebno izdati pravno obvezujuće smjernice.